

Anmeldelse: "Natarbejde" af Frederik Schock

Karakter: * * *

Inge Lise Hornemann

Fakta om bogen

Titel: Natarbejde

Udgivelsesdato: 03-04-2022

Sider: 118

Genre: Roman

Forlag: Forlaget Lysvalsen

Forfatter: Frederik Schock

Format(er)	ISBN
Hæftet bog	978-87-972639-1-4

Frederik Schocks debutroman, "Natarbejde", er ikke ubetinget vellykket. Den er heller ikke ubetinget ikke-vellykket. Næste gang må Frederik Schock gerne vise os mere af, hvad han kan.

"Natarbejde" begynder som en arbejdspladsroman, der kan lede tanken hen på en Jonas Eika eller en Kristian Bang Foss, som også har brugt det ensformige lagerarbejde og arbejdspladsens hierarki som ramme for at beskrive den unge mands udvikling og/eller afvikling i det moderne samfunds meningsløse trummerum.

I Frederik Schocks version tager forfatterspiren, Nicklas, natarbejde i blomsterpakkeriet og forsøger at overleve det fysisk hårde og monotone arbejde med en teflonbelagt tanketomhed og et betydeligt indtag af alkohol. Da han bliver fyret, genbruger han metoden på Karen Volf kagefabrikken, efter at han i afmagt er flyttet tilbage til hjemstavnen på Sydsjælland og må se de franske vafler, æbleskiverne og sine egne drømme trille forbi på rullebåndet. Det er ikke uforståeligt, at han lader Jørgen Leth sætte sig på tværs i hovedet som en trold, der atonalt messer og kommenterer begivenhedernes gang. Igennem bogen indtager Jørgen Leth samme

rolle som koret i de antikke, græske tragedier. Han er stemmen, der flår gardinerne og staffagen ned, blot med den forskel, at stemmen efter en tid bliver ondskabsfuld og er med til at skubbe Nicklas ud over kanten.

Den indre trykkoger

Endestationen for Nicklas bliver det psykiatriske hospital på Oringe, og herfra skifter romanen spor og lukker dampen ud af den trykkoger, som inde bag panseret bulder i Nicklas' hjerne. Hvor den første del af romanen er præget af en lakonisk tone, ofte ultrakorte sætninger og en flegmatisk flagren fra scene til scene, tager Nicklas' medicinfyldte hallucinationer over. Det er ikke længere Jørgen Leths stemme, men hans egen, som beskriver og obducerer kroppen, de grænseløse fantasier og den fysiske verden hen imod en slutning, som står pivåben.

Dybden mangler

Hovedpersonen i Frederik Schocks jeg-fortælling er en velkendt figur i litteraturen: Den unge, famlende døgenigt med forfatterdrømme, som taktfast dropper ud af det ene og det andet. Først studiet, så arbejdet, så lejligheden, mens han stort set intet skriver og til sidst går i psykotiske spåner. Desværre forfalder Frederik Schock også til at befolke romanen med stereotyper, som i forvejen er gennemtyggede. Den mutte pige ved kassen i supermarkedet er selvfølgelig cutter, lastbilschauffører er sure østeuropæere, folk lugter af hvidløg og dårlige ånde som en karakteristisk af underklasse og udkant.

Formlen overfører Frederik Schock til en kortfattet, pumpende stil, der skal være et udtryk for Nicklas' indespærrede tanker og prunkløse udsigter, men også betyder, at man som læser kommer til at mangle resonans i teksten. I lange dele af romanen begrænser Nicklas' vokabularium sig stort set til "ja" og "okay", hvilket hverken bidrager til refleksioner eller undertekst, men virker som en lidt kaloriefattig løsning.

Er du mødestabil? Omstillingsparat? Dit arbejde er forskelligt hver nat. Det kommer an på hvor der er brug for en ekstra hånd.

Ja, svarede jeg.

Fint. Har du kørekort?

Nej.

Okay, så må du tage bussen. Du boede i Nyråd?

Ja.

Okay, din vagt starter klokken 3, så skynd dig hjem og sov.

Okay, tak, svarede jeg og gik.

Sådan taler man måske på en kagefabrik, hvor den pragmatiske tilgang i sig selv ikke er unaturlig. Og hvad så? Bidrager det med en vital betydning eller en udvikling i fortællingen, eller kunne linjerne være brugt til at skærpe vores bevidsthed om, hvad og hvem der er på færde?

Der sker først noget med den sproglige vidde, når romanen lader Nicklas fare vild i sine psykotiske hallucinationer og gennem minutiøse kropsobservationer og et galopløb af fantasi løsner sig fra begrænsningerne. Så skriver Frederik Schock i en anden boldgade, som ikke er ueffen.

I dag er det slemt. Væggene har fået puls. Tusindvis af ansigter i tapetets ujævnheder der griner. Jeg skammer mig over alt. Når jeg læser, larmer ordene inde i min hjerne. Der er ingen måde at skabe afstand på. Jeg modtager alle indtryk helhjertet.

Et skitseret potentiale

Man kan ønske sig, at Frederik Schock bevæger sig videre fra det korte format og giver sig tid til en fordybelse i både persontegning, dialogen og det stedsspecifikke, så læseren møder et miljø og et galleri, man for alvor interesserer sig for. For eksempel er det svært at tro på Nicklas som et litterært menneske, når der kun hist og pist drysses et par referencer ud mellem linjerne. Han læser Gertrude Stein i frokostpausen, Bukowski er med i lommen, og Jørgen Leth kværner, men man lærer aldrig rigtig hovedpersonen at kende, selv om man gerne vil.

Med sine 118 små sider i pocketbogsformat er det i sagens natur også vanskeligt at nå længere end til at kradse i overfladen. Derfor bliver debuten mest en skitse til et forfatterskab, som har potentiale til mere, hvis forfatteren giver sig i kast med det længere og sejere træk.

Og som en slutbemærkning til det nyetablerede forlag: Bogen er sine steder skæmmet af sjuskefejl og manglende korrektur. Det bør gøres bedre.